

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DIREKTORAT ZA TRG DELA IN ZAPOSLOVANJE

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 76 04

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

URAD VLADE RS ZA KOMUNICIRANJE

E-naslov: gp.ukom@gov.si

Številka: 119-30/2018/2

Datum: 30. 11. 2018

Zadeva: Predlagam.vladi.si: predlog 9470-216: Medicinske sestre – pojasnilo Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Zveza: dopis št. 092-216/2018/1, z dne 5.11.2018

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: MDDSZ) je prejelo predlog, posredovan preko spletnega portala *predlagam.vladi.si*, v katerem predlagatelj predlaga, da se medicinske sestre, ki so kot brezposelne prijavljene na Zavodu RS za zaposlovanje (v nadaljevanju: zavod) napoti v zaposlitev na Univerzitetni klinični center. V kolikor zaposlitve ne bi sprejele, pa naj sledi sankcija v obliki izgube podpore. Predlagatelj navaja, da je v evidenci brezposelnih oseb na zavodu prijavljenih okoli 800 medicinskih sester.

Analiza veljavne ureditve področja:

Temeljna obveznost brezposelne osebe je obveznost aktivnega iskanja zaposlitve, kot je določeno z 11. členom Zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12-ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 – ZZSDT in 55/17; v nadaljevanju: ZUTD), in sicer gre za obveznosti:

- rednega spremljanja objav prostih delovnih mest in pravočasnega prijavljanja nanje v skladu z zaposlitvenimi cilji v zaposlitvenem načrtu,
- ustreznega odzivanja na napatnice zavoda in drugih izvajalcev ukrepov po tem zakonu,
- udeleževanja zaposlitvenih razgovorov na vabilo delodajalca, zavoda ali drugih izvajalcev ukrepov,
- dogovora z zavodom za nov termin obiska oziroma svetovalnega razgovora najkasneje v roku 15 dni po poteku datuma zadnje dogovorjene aktivnosti in
- uresničevanja vseh drugih aktivnosti v zaposlitvenem načrtu.

Ena od storitev za trg dela je tudi posredovanje zaposlitve, ki obsega aktivnosti iskanja ustrezne ali primerne zaposlitve iskalcu zaposlitve in napatitev iskalca zaposlitve k delodajalcu ter aktivnosti iskanja ustreznega ali primerne delavca za delodajalca. Svetovalec zaposlitve na zavodu svetuje brezposelnim osebam z namenom, da si le-te čim hitreje poiščejo zaposlitev.

Skupaj z brezposelno osebo definirata zaposlitvene cilje in oblikujeta zaposlitveni načrt, ki vsebuje aktivnosti za doseg zaposlitvenih ciljev. Pri določanju zaposlitvenih ciljev se poleg ustrezne in primerne zaposlitve upoštevajo še delovne izkušnje, dodatna znanja in možnosti osebe na trgu dela, zato je pri pripravi zaposlitvenega načrta ključno, da se pri postavljanju zaposlitvenih ciljev v največji možni meri upošteva želje posameznika in da zaposlitveni cilji sovpadajo z njegovimi kariernimi cilji in interesi. Zaposlitveni načrt se nato spremlja in dopolnjuje na vsaki obravnavi s svetovalcem zaposlitve.

ZUTD v zvezi z napotovanjem brezposelnih oseb v zaposlitev in njihovimi obveznostmi iz naslova aktivnega iskanja zaposlitve določa, katera zaposlitev se po tem zakonu šteje za ustrezno (12. člen¹ ZUTD) in katera za primerno zaposlitev (13. člen² ZUTD). Ustrezna in primerna zaposlitev se v skladu z 41. členom Pravilnika o prijavi in odjavi iz evidenc, zaposlitvenem načrtu, pravicah in obveznostih pri iskanju zaposlitve ter nadzoru nad osebami, prijavljenimi v evidencah (Uradni list RS, št. 106/10 in 10/14 in 98/15) opredelita v zaposlitvenem načrtu. V skladu z določbami ZUTD lahko zavod napoti brezposelno osebo samo na ustrezno ter primerno zaposlitev.

Nadalje Pravilnik o načinu sporočanja podatkov o prostem delovnem mestu ali vrsti dela Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, javni objavi ter postopku posredovanja zaposlitve (Uradni list RS, št. 59/13, 97/15 in 53/17) določa namen, vsebino in način sporočanja podatkov o prostem delovnem mestu ali vrsti dela zavodu, način javne objave prostega delovnega mesta pri zavodu in postopek posredovanja zaposlitve.

V kolikor delodajalec želi, da mu zavod posreduje kandidate za zaposlitev, zavodu sporoči podatke o prostem delovnem mestu. To stori z izpolnitvijo obrazca »PDM-1: Sporočilo o prostem delovnem mestu«, ki ga zavodu posreduje osebno, po pošti ali z uporabo e-storitve (»Portal za delodajalce«) in v katerem navede podatke o delodajalcu ter opredeli podatke o prostem delovnem mestu in o pogojih za opravljanje dela, rok za prijavo in način prijave kandidatov (sporočilo lahko vsebuje tudi opredelitev načina posredovanja kandidatov za zaposlitev in dodatne podatke o prostem delovnem mestu ter druge podatke, povezane s postopkom posredovanja zaposlitve). Na podlagi evidentiranega sporočila o prostem delovnem mestu za namen javne objave ali posredovanja zaposlitve lahko delodajalec tri mesece po prejemu sporočila s strani zavoda slednjemu naroči ponovitev javne objave ali posredovanja zaposlitve.

¹ **Ustrezno zaposlitev** opredeljuje 12. člen ZUTD, v skladu s katerim gre za zaposlitev za nedoločen ali določen čas s polnim delovnim časom oziroma krajšim delovnim časom od polnega po zakonu, ki ureja delovna razmerja ali v skladu z odločbo o ugotovljeni invalidnosti, na delovnem mestu, ki ni oddaljeno več kot tri ure vožnje z javnim prevoznim sredstvom ali organiziranim prevozom delodajalca od kraja bivanja osebe do delovnega mesta in nazaj, ki ustreza vrsti in ravni dokončane izobrazbe osebe, če je iskalec prve zaposlitve oziroma ponovno išče zaposlitev po prekinitvi zaposlitve za najmanj dve leti ali ki ustreza vrsti in ravni zahtevane izobrazbe za opravljanje dela na delovnem mestu, ki ga je oseba opravljala večino časa v zadnjih 12 mesecih pred nastankom brezposelnosti, in se določi z zaposlitvenimi cilji v zaposlitvenem načrtu, pri določanju katerih se upoštevajo še delovne izkušnje, dodatna znanja in zmožnosti osebe in možnosti na trgu dela; za brezposelno osebo, ki živi sama v skupnem gospodinjstvu z otrokom, starim do 15 let, za ustrezno zaposlitev šteje zaposlitev na delovnem mestu, ki ni oddaljeno več kot dve uri vožnje z javnim prevoznim sredstvom ali organiziranim prevozom delodajalca od kraja bivanja osebe do delovnega mesta in nazaj.

² **Primerna zaposlitev** je določena v 13. členu ZUTD, v skladu s katerim gre za zaposlitev za nedoločen ali določen čas z najmanj polovičnim delovnim časom, na delovnem mestu, ki ni oddaljeno več kot tri ure vožnje z javnim prevoznim sredstvom ali organiziranim prevozom delodajalca od kraja bivanja osebe do delovnega mesta in nazaj, ki ustreza vrsti in največ eno raven nižji izobrazbi osebe glede na ustrezno zaposlitev, in se določi z zaposlitvenimi cilji v zaposlitvenem načrtu najkasneje v štirih mesecih od vpisa v evidenco brezposelnih oseb; enako kot v primeru ustrezne zaposlitve tudi v tem primeru za brezposelno osebo, ki živi sama v skupnem gospodinjstvu z otrokom, starim do 15 let, za primerno zaposlitev šteje zaposlitev na delovnem mestu, ki ni oddaljeno več kot dve uri vožnje z javnim prevoznim sredstvom ali organiziranim prevozom delodajalca od kraja bivanja osebe do delovnega mesta in nazaj. Brezposelni osebi se lahko ponudi primerna zaposlitev po treh mesecih od prijave v evidenco brezposelnih oseb, če ni brezposelnih oseb, za katere bi bila ta zaposlitev ustrezna.

Zavod ob prejemu sporočila o prostem delovnem mestu, v katerem delodajalec naroči sodelovanje pri posredovanju kandidatov za zaposlitev, najprej ugotovi, ali so v evidenci brezposelnih oseb ali v drugih evidencah iz 122. člena ZUTD vpisane osebe, za katere bi zaposlitev na tem delovnem mestu predstavljala ustrezno ali primerno zaposlitev, nato pa:

- prosto delovno mesto ponudi brezposelnim osebam ali iskalcem zaposlitve, ki ustrezajo pogojem prostega delovnega mesta,
- preveri usposobljenost in pripravljenost oseb iz prejšnje alineje za opravljanje dela na prostem delovnem mestu,
- izvede napotitev dogovorjenega števila najustreznejših kandidatov na način, dogovorjen z delodajalcem.

Zavod najkasneje naslednji dan po izteku roka za prijavo na prosto delovno mesto delodajalcu posreduje podatke o osebnih imenih, telefonskih številkah ali elektronskih naslovih napotenih kandidatov ter ga zaprosi za povratno informacijo glede izida posredovanja. Zaradi povečanja uspešnosti posredovanja lahko zavod uporabi različne metode izbora kandidatov in sodelovanja z delodajalcem.

Zavod lahko posredovanje zaposlitve kandidatu za zaposlitev tudi zavrne, in sicer iz istih razlogov kot so določeni za zavrnitev javne objave prostega delovnega mesta (t.j. če javna objava ni v skladu s predpisi o urejanju trga dela, delovnih razmerjih ali preprečevanju dela in zaposlovanja na črno ali če se ugotovi obstoj okoliščin, iz katerih izhaja, da ni namenjena zaposlitvi pri delodajalcu, ki jo je predlagal - četrti odstavek 5. člena pravilnika) in o zavrnitvi pisno obvesti delodajalca.

Ko zavod brezposelni osebi posreduje obvestilo o prostem delovnem mestu, se od brezposelne osebe pričakuje, da se nanj odzove. V primeru, če oseba prejme napotnico na prosto delovno mesto, pa se je nanjo dolžna odzvati. Če se oseba ne odzove in za to ne izkaže opravičljivega razloga, ostane ob prvi kršitvi obveznosti iz naslova aktivnega iskanja zaposlitve sicer vpisana v evidenci brezposelnih oseb, zniža pa se ji morebitno denarno nadomestilo (za 30 % zadnjega izplačanega zneska). Druga kršitev navedenih obveznosti pa ima za posledico prenehanje vodenja osebe v evidenci brezposelnih oseb in tudi prenehanje pravice do denarnega nadomestila za primer brezposelnosti, ki predstavlja pravico iz obveznega oziroma prostovoljnega zavarovanja za primer brezposelnosti (ZUTD določa trajanje in višino denarnega nadomestila; zavarovancu pravica do denarnega nadomestila preneha iz razlogov iz 65. člena ZUTD, razlogi za prenehanje vodenja v evidenci brezposelnih oseb pa so določeni v 129. členu ZUTD).

Analiza predloga in razlogi za njegovo (ne)primernost:

Ministrstvo je preverilo navedbe predlagatelja o številu brezposelnih medicinskih sester in v ta namen s strani zavoda pridobilo nekaj statističnih podatkov, in sicer podatke o številu medicinskih sester s srednjo izobrazbo in tiste z visoko izobrazbo, saj je pomembno, da se zaradi svojevrstnih razmer v zdravstveni negi te podatke obravnava ločeno glede na izobrazbo. Iz pridobljenih podatkov je razvidno, da število brezposelnih medicinskih sester (srednjih in diplomiranih) pada. Konec oktobra 2018 je bilo v evidenci brezposelnih oseb vpisanih 816 medicinskih sester s srednjo izobrazbo in 89 diplomiranih, skupaj torej 905, kar je 21,7 % manj kot konec decembra 2016.

Podatki tudi kažejo, da se medicinske sestre iz evidence brezposelnih oseb odjavljajo zlasti zaradi zaposlitve. V desetih mesecih letošnjega leta se je zaposlilo 973 srednjih medicinskih sester in 135 diplomiranih (skupaj 1.108), v letu 2017 pa 1.253 srednjih in 202 diplomiranih (skupaj 1.455).

Razlogov za obstoječe število brezposelnih medicinskih sester je več in so kompleksnejši. Med brezposelnimi medicinskimi sestrami je skoraj 34 % dolgotrajno brezposelnih, 17,2 % jih je starejših od 50 let in skoraj 8 % invalidov. Velik del jih je med brezposelnimi prijavljenih prvič in bodo v storitev posredovanja zaposlitve vključene v čim krajšem času.

Delodajalci s področja zdravstva sicer redno sodelujejo z zavodom, saj jim le-ta med drugim zagotavlja javno objavo prostih delovnih mest in ob upoštevanju zahtev za zasedbo delovnih mest tudi posredovanje ustreznih/primernih kandidatov. Ob tem zavod glede oseb, ki iščejo zaposlitev kot strokovni sodelavci ali strokovnjaki za zdravstveno in babiško nego, ob preverjanju interesa za zaposlitev v slovenskih bolnišnicah in domovih starejših občanov pogosto ugotavlja, da so tam že bili zaposleni ali pa so pri delodajalcu že bili na razgovoru, vendar niso bili izbrani za zaposlitev. Po drugi strani lahko zavod v skladu s citirano ureditvijo v veljavnih predpisih napotuje brezposelne osebe k delodajalcem samo ob izpolnjenih kriterijih za ustrezno ali vsaj primerno zaposlitev, upoštevati pa mora tudi zaposlitvene cilje brezposelne osebe.

Iz navedenega torej izhaja, da dodatne aktivnosti v zvezi z napotovanjem brezposelnih medicinskih sester k delodajalcem niso potrebne. Vse zgoraj naštetih aktivnosti posredovanja zaposlitve se v skladu s sprejeto zakonodajo redno izvajajo v praksi, prav tako pa zavod posameznike v primeru neizpolnjevanja obveznosti, prevzetih z vpisom v evidenco brezposelnih oseb, tudi ustrezno sankcionira. V skladu z navedenim predlog 9470-216 ocenjujemo za nepotrebne.

S spoštovanjem.

Pripravila:
Petricija Vrečar
sekretarka

Damjana Šarčević
vodja sektorja

mag. Jurij SNOJ
generalni direktor